

eggyel nyitotta meg, ami által *ellenséges cselekedetet követett el Romániával szemben. Bianu kérte a kormányt, tegyen lépéseket a Vatikánnal.*
 Duca külügyminiszter erre a következőképp válaszolt: Mint külügyminiszternek tiltakoznom kell Bianu kérdésének egyes részei és különösen ama kitétele ellen, amelyben kétségbevonta a Szentszék pártatlanságát. Ilyen szavaknak

nem lelt volna szabad elhangzani a román parlamentben. Ami Schioppa nézeteit illeti, *felvilágosítást kértünk budapesti követségünkől, másfelől felhívtuk a Szentszék magas figyelmét arra a meg nem felelő magatartásra, amelyet a nuncius Romániával szemben tanustott.*
 Ezután apróbb jelentőségű kérdéseket tárgyalnak, mire az ülés véget ért.

nagy összeg amortizálására lenne elég? Ha a teljes összeget amortizálhatnók vele, akkor nem kellene halogatni a kérdést.

— Számításom szerint — mondta a polgármester — negyvenöt vagon buzabérre számíthatunk az alsótanyai legelőföldek használatára, ez pedig körülbelül huszonötmillió árd koronás kölcsön törlesztésére elég lenne.

Ezután a városi autózem új vállalkozásáról beszélt a tanács. Vasárnap ugyanis megindították Szeged és Dorozsma között az autójáratokat. Egy ut 12.000 koronába kerül. Az első napnak nagyon szegényes volt az eredménye. Egész nap mindössze 31 utasa volt az autóbussznak, ami 372.000 korona bevételt jelent. A kiadás ennél jóval nagyobb volt, hisz a nyolc ut alatt több benzint emésztettek meg az autók.

— Majd megszokja ezt is a publikum — mondta a polgármester —, az első nap eredményéből nem lehet következtetni a jövőre. Ami pedig a tanyai vasut ügyét illeti, csak azt mondom, hogy *„quid quid agis, prudenter agas et respice finem“*. (Bármit teszel, okosan tedd és gondold meg a végét.)

Szerdán foglalkozik az angol minisztertanács a Zinovjev-levél ügyével

London, november 17. Chamberlain külügyminiszter a szerdán megülő angol minisztertanácsban jelentést fog tenni a bolsevik propagandáról és ugyanezen a minisztertanácsban fogják megállapítani annak az erélyes jegyzéknek szövegét, amelyet a szovjetkormányhoz

fognak intézni válaszképpen arra a jegyzékre, amelyet a szovjetkormány intézett még a MacDonald-kormányhoz a Zinovjev-féle levél ügyében. Ebben a levélben ugyanis a szovjetkormány hamisításnak mondta a levelet és az angolokat vádolta meg a hamisítással.

Hétrendbeli büncselekménnyel vádol az ügyészség egy költőt.

„Az író gondolatvilága nem vonható paragrafusok közé“.

Szeged, november 17. (Saját tudósítónktól.) A szegedi ügyészséget a legutolsó időben igen érdekes és bonyolult bűntény foglalkoztatja, amelynek középpontjában Palasovszky Ödön író és színész áll, akinek nevét fővárosi olyan művész-körökben, amelyekben a modern expresszív eszméket tüzték ki eszményül, igen jól ismerik. Palasovszky ennek az irodalmi társaságnak vezére között foglal helyet és nem egyszer szerepelt már nyilvánosan, valamint nem egy könyve és brosúrája jelent meg a forradalom utáni időben. A szegedi ügyészség most a gyomai Kner könyvkiadó cég kiadásában megjelent legutóbbi könyve miatt nem kevesebb cselekményekért emelt vádat, mint osztály elleni izgatás, házasság intézménye elleni vétség, Istengyalázás, kommunizmus, forradalmi erőszakos felforgatás stb. miatt. A komplikált, hosszadalmas ügy nemsokára főtárgyalásra kerül. Palasovszky Ödönnek még az elmúlt évben Reorganizáció címen könyve jelent meg. A bíróság nem sokkal a könyv megjelenése után lefoglaltatta a könyv összes példányait, majd a szegedi ügyészség vádiratot készített Palasovszky ellen. Az ügyészség vádirata vádat emelt sajtó útján eikövetett következő cselekmények miatt: *osztály, tulajdon, házasság elleni izgatás büntette, vallás elleni vétség, szemérem elleni vétség, államellenes vétség, vallás elleni kihágás*, amelyet az ügyészség szerint Palasovszky mind háboru idején követett el.

Az ügyészség a könyv kétharmad részét inkriminálta. Osztályellenes izgatásnak tartott passzusokat az első részbe foglalta össze.

Ezután sorra veszi azokat a részeket, amelyeket a házasság intézménye ellen izgatnak, a harmadik részbe, a tulajdon és házasság intézménye elleni izgatás miatti kitételek kerültek a vádiratba.

Ezután olyan kitételek felsorakoztatása következik, amelyek „fajtalanságot“ terjesztenek. Majd azokat a hosszadalmas részeket inkriminálja az ügyészség, amelyekkel szerinte Palasovszky „a karácsony szent ünnepét, pásztorleveleket, Szent Ferenc emlékét, a Hiszekegyet, a szent misét nyilvánosan gyalázza“.

Végül a hetedik részben még inkrimálni valót talált az ügyészség olyan mondatok miatt, amelyek

„az állam és társadalom törvényes rendjének erőszakos felforgatására és a munkásosztály kizárólagos uralmának létesítésére“ izgatnak.

Palasovszky Ödön védekezésében előadja, hogy ő büncselekményt egyáltalán nem követett el. Kijelenti, hogy a vádak az írók félreértésén alapulnak. Az ő írásai izgatás helyett inkább szeretettel ölelik fel az egész emberiséget. Palasovszky föl is sorol számos olyan kitételeket, amelyek a vád tarthatatlanságát akarják bizonyítani.

Palasovszky védekezésében a Reorganizáció minden egyes versét megmagyarázza, mert az az álláspontja, hogy a valódi értelem megértése és megismerése után, halomra dűlnek a vádak. Kiemeli például, hogy a Karácsony című verse nem a szeretet megünneplése ellen irányul, hanem az ellen a képmutató tendenciá ellen, amely a karácsonyból külsőséget csinál. Végül a védekezésében — miután minden vádpontot és minden verset sorra elmagyaráz — kijelenti, hogy a versek *új-szerűsége, a kifejező eszközök szokatlansága is kizárja az izgatást, mert az izgatás közérthetőséget tételez fel.* Palasovszky egyébként irodalmi szakértők kihallgatását is kéri. Ezután ezeket mondja Palasovszky:

„Kétségtelen, hogy az irodalmi működés sajátos dolog. Az író lelki és gondolatvilága paragrafusok közé nem vonható. Amit az egyik kor büncselekménynek minősít, azért már évek múlva esetleg babékoszorúzza a költőt. A világirodalom számtalan példát mutat erre. Hány író üldöztek irodalmi működéséért, hány írónak került indexre a könyve. Gyakran úgy megváltozott a hangulat és a megítélés, hogy ugyanazért a műért, amelyért a költőt valósággal megkövezték, kortársai általános elismerése kísérte. Én azt hiszem, hogy művem irodalmi mű. Szívem és lelkem egész melegével irtam e sorokat, úgy érzem, nemes gondolatok hagyták el agyamat.“

Palasovszky a vádiratnak elutasítását kéri, hogy megzaklatott lelke megnyugodjon. Értesülésünk szerint ebben az érdekes ügyben a vizsgálatot rövidesen befejezik és nemsokára kítűzik a főtárgyalást, amelyen Palasovszkyt dr. Szivessy Lehel ügyvéd fogja védeni. A törvényszék ítélete elé élénk érdeklődéssel néznek irodalmi körök.

A Szegeden lakó aradiak az aradi vértanuk emlékművének Szegeden való elhelyezéséért.

Szeged, november 17. (Saját tudósítónktól.) A Szegedre menekült aradiak küldöttsége járt hétfőn délelőtt a főispánnal és a polgármesterrel. A küldöttség vezetője, Moravék István, a Gazdasági Bank vezérigazgatója elmondotta, hogy az aradi menekültek nagyon szeretnék, ha a tízenhárom aradi vértanú emlékművét Szeged kapná meg. Tudják, hogy az emlékmű ide szállítása tekintélyes összegbe kerül, de készek arra, hogy társadalmi gyűjtéssel, malinék rendezésével előteremtsék a szükséges összeg egy részét. Azt kéri a várostól, hogy hozza meg az áldozatot és jelöljön ki a művészi emlékmű számára megfelelő helyet a városban.

Dr. Aigner Károly főispán közölte a küldöttséggel, hogy mindenben támogatja az aradiak akcióját, amely azonos a város közönségének kívánságával is és még ezen a héten tárgyal ebben az ügyben a miniszterelnökkel. — Dr. Somogyi Sziiveszter polgármester pedig úgy nyilatkozott a küldöttség előtt, hogy a város hatósága mindent megtett és megtesz az emlékmű elnyerése érdekében. A tanács már felírt ebben az ügyben a kultuszminiszterhez, aki azonban még nem válaszolt. A szoborra Szegednek van a versengő városok között a legtöbb jogcíme, mert Budapesten kívül itt él a legtöbb aradi család, Szeged esik legközelebb Aradhoz és itt ünnepelték meg először országos keretek között a vértanú halálának évfordulóját, október hatodikát. Ha megkapja Szeged a szobrot, méltó helyet jelöl ki a hatóság számára, minden valószínűség szerint a Széchenyi-tér egyik parktökrében helyezik el.

Budapestről jelentik: Napokkal ezelőtt az aradi 13 vértanú szobrának Magyarországra való átszállítása ügyében a magyar kormány felszólította bucaresti követét, hogy interveníáljon a román kormánynál. A külügyminisztériumba, mint értesülünk, már megérkezett a román kormány átirata, amely szerint az emlékmű átszállítása elé akadályokat nem gördítenek. A miniszterelnök kégen legközelebb anket fog összeülni, amely dönteni fog az átszállítás módja, valamint a szobor elhelyezése felett. Az átszállítás óriási költségeire való tekintettel valószínűleg az a város fogja megkapni a szobrot, amely a legtöbb pénzbeli hozzájárulást fogja felajánlani.

Poincaré okmányokkal fogja bizonyítani, hogy nem ő idézte fel a háborút. Párisból jelentik: A L'Europe című folyóirat közlése George Louis volt pétervári francia nagykövet emlékiratait. A volt nagykövet, akit ísvolsky kívánságára távolítottak el 1913-ban pétervári állomáshelyéről, azt írja, hogy a világháborút Poincaré idézte fel. Poincaré, aki Strassburgban időzik, táviratban értesítette a Havas-irodát, hogy holnap a sajtó rendelkezésére bocsátja Cambon és Pigeon leveleit, amelyekben megcáfolják Louis állításait.

Huszonötmilliárd koronás külföldi kölcsön kell a tanyai vasut felépítéséhez.

Szeged, november 17. (Saját tudósítónktól.) Az alsótanyai gazdasági vasut terve egész komoly formában foglalkoztatja a város hatóságát. Igaz ugyan, hogy ez a forma egyelőre még nagyon kezdetleges, sőt azzal sem nagyon bíztak, hogy lesz belőle belátható időn belül valami, de a jószándék megvan az illetékes körök elhatározásában és ha a jószándék mellé sikerül az anyagi feltételeket is előteremteni, akkor talán mégis szó lehet a város évtizedes álmának megvalósításáról.

Hétfőn szerepelt a kérdés először nyilvános tanácsülésen. A polgármester ismertette az eddig történeteket. Elmondotta, hogy Bokor Pál polgármesterhelyettes vezetésével egy háromtagú bizottság megvizsgálta a Miskolc melletti bányavállalat által följárított vasuti anyagot. A használt, de jó állapotban levő sinanyag tízenkilenc és fél kilométer hosszú vasutvonalra lenne elegendő, mivel az eredeti tervek szerint a gazdasági vasut hossza hatvan kilométer, még kétszerennyi sinanyag beszerzésére van szükség. A miskolci sin ára elfogadható, 1650 koronát kér érte a bánya kilónként. Az új sin ára 4800 korona. A talpa azonban annyira korhadt, hogy

a város nem használhatja, a kocsipark egy részét veheti csak meg a város, a mozdonyok közül pedig csak egyet. Az anyag ára Szegedre szállítva körülbelül kétmilliárd korona lenne.

— A tanyai vasut építési költségeire ezenkívül még *husz-huszonötmilliárd korona kellene* — mondta a polgármester —, *ezt a pénzt külföldi kölcsönből fedezhetné csak a város*, mert a belföldön ilyen nagy kölcsönt nem vehetne fel. Mivel azonban ma még nagyon drága a kölcsön, a vasutépítés megkezdésével várunk kell, a miskolci anyagot pedig elraktározhatnánk. Gondolnunk kell arra is, hogy a vasutvonal több helyen magánbirtokon menne keresztül és így *kisajátításra lesz szükség, ami szintén hatalmas kiadást jelent*, mert egy négyszögöl föld ára egy aranykorona.

— Gondolkozzatok a kérdés fölött — szól a polgármester a tanács tagjaihoz —, hogy érdemese-e a miskolci anyagot megvásárolni, vagy várjunk kedvezőbb időre, amikor olcsóbb lesz a pénz.

— Az a kérdés — szól közbe dr. Turóczy Mihály főügyész, hogy az alsótanyai legelőföldek bérbeadásából származó jövedelem milyen